

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA ADVOKAT A, PÅ TINGRETTSDOMMER B, X TINGRETT.
SAK NR 51/03.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 26. januar 2004 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Halvor Kjølstad, Eva Nygaard Ottesen, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg. Utvalgets faste medlem Jon Høyland er fratrukket som inhabil, og Eva Nygaard Ottesen, hans personlige varamedlem, har trådt inn i stedet for ham.

Ved brev 1. november 2003 har advokat A inngitt klage på tingrettsdommer B, X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B til uttalelse, samtidig som embetsleder er orientert om klagen. I den forbindelse bemerkes at også embetsleder er innklaget for tilsynsutvalget i anledning samme sakskompleks, jf utvalgets sak nr 52/03, som behandles i samme møte. Både innklagede og embetsleder har avgitt uttalelser, og partene har deretter utvekslet ytterligere synspunkter gjennom en etterfølgende korrespondanse, senest ved advokat A's brev av 20. januar 2004, hvor kopi er oversendt direkte til tingrettsdommeren.

Klager – advokat A – har i hovedsak anført følgende:

Klagen gjelder flere forhold.

Det første forholdet gjelder føringen av rettsbok i forbindelse med behandlingen av en straffesak den 6. august 2003. Tingrettsdommeren har i et konkret tilfelle ikke skilt mellom det hun gir uttrykk for som administrator i en straffesak, og det som er den samlede rettsoppfatning. Hun har bl.a. gjort en protokolltilførsel i forbindelse med behandlingen av en straffesak som er hennes personlige oppfatning, men som tilføres rettsboken som rettens vedtak. Dette er i strid med god dommerskikk.

Det andre forholdet gjelder at tingrettsdommeren i samme sak fullstendige overhørte gjentatte muntlige oppfordringer til retten om å treffe beslutning om bevisføringen, da hovedforhandlingen ble gjenopptatt i samme sak 2. september 2003. Det er i strid med god dommerskikk, og rollefordelingen i en offentlig straffesak, at forsvareren ikke får anledning til å bringe opp et punkt som dette til rettens avgjørelse.

Det tredje punkt i klagen gjelder det som skjedde da domstolen i forbindelse med en begjæring om løslatelse, samtidig mottok forsvarerens utkast til ankeerklæring. Ved mottakelse av denne erklæringen, har embetsleder, som ellers ikke har hatt noe med saken å gjøre, tilkalt tingrettsdommer B. Sammen har de ringt på høyttalende telefon til aktor i den påankede straffesak og tilbudt en uttalelse fra "retten" om "graverende faktiske feil ved A's anke".

Det må være i strid med god dommerskikk at dommeren involverer seg i en sak hun er ferdig med, med direkte kontakt med en av partene og tilbud om hjelp i ankesaken, slik det her åpenbart har skjedd. I ethvert tilfelle må det være i strid med god dommerskikk at en slik kontakt tas med en av partene i saken, uten at den annen part i saken blir varslet samtidig. Aller mest foruroligende er det at tingrettsdommeren nå unnlater å beklage dette, og endog fremholder at hun har opptrådt i overensstemmelse med god dommerskikk.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak anført:

Klagen tar opp tre forhold i tilknytning til behandling av X tingretts straffesak nr -----.
Dommen i saken er anket, og lagmannsretten har nektet anken fremmet. Etter dette skal det være fremsatt en begjæring om omgjøring.

De to første punktene i klagen synes å gjelde rettens/administrators saksbehandling. Når det gjelder disse, antas det at forholdene er av en slik art at de faller utenfor det tilsynsutvalget har kompetanse til å prøve, jf domstoloven § 236 fjerde ledd.

Når det gjelder klagens tredje punkt, har advokat A allerede etter egen anmodning fått en skriftlig redegjørelse den 20. oktober 2003. Som det fremgår av denne, ble påtalemyndigheten ikke gitt noe bevilgning, men forespurt i anledning opplysninger i anken som for dommeren fremsto som uriktige og som burde imøtegås. Det bemerkes at advokat A her utelukkende bygger på innholdet i et internt arbeidsnotat fra møtende aktor, som er unntatt fra offentlighet. Innholdet i dette notatet var ikke forelagt for dommeren. Likevel legger advokat A dette notatet frem for tilsynsutvalget, uten samtidig å vedlegge dommerens redegjørelse til ham, jf ovenfor.

Det bestrides at innklagede dommer har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 annet ledd. Utvalget vil særlig nevne følgende:

I brev av 9. januar 2004, tar advokat A opp flere forhold i tilknytning til den straffesaken som er den indirekte foranledningen til de påklagede forhold. Han bemerker selv til flere av punktene at disse enten ikke er relevante, eller ikke av direkte betydning for tilsynsutvalgets sak. Han har også funnet grunn til å orientere utvalget om forhold han er kommet over som vil ha betydning for en eventuell klage til EMD og begjæring om gjenopptagelse. Han oppfatter seg sterkt angrepet gjennom tingrettsdommer B's redegjørelse i saken (anførsler fra dommerens side som utvalget har ansett det unødvendig å gjengi her, utvalgets anm.) og antyder at dommeren kommer med usanne beskyldninger mot ham i anledning klagesaken.

Etter dette har tingrettsdommer B ved mail til utvalgets sekretariat uttalt at dersom ”de nye påstander skal tas opp til behandling”, ber hun om at behandlingen av klagesaken utsettes slik at hun gis en romslig frist for ny uttalelse.

Det er utvalgets oppfatning at advokat A ved sine uttalelser ikke har inngitt noen ny klage på dommeren, noe han selv har bekreftet i sitt brev av 20. januar 2004. Utvalgets inntrykk er at hans anførsler er knyttet til den pågående sak. Utvalget finner det unødvendig å gå

nærmere inn på advokatens siste anførsler, også når det gjelder brevet av 20. januar 2004, og viser til utvalgets vurderinger nedenfor.

Utvalget finner at de to første forhold klagen gjelder, og hvor utvalget har valgt å gjengi klagers anførsler helt kort og summarisk, er forhold "som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig", jf domstoloven § 236 fjerde ledd. Spørsmålet om hvorvidt rettsboken gir et korrekt uttrykk for det som er foregått under forhandlingene, og misnøye med dommerens beslutninger, eventuelt manglende beslutninger angående bevisførsel, er forhold som i denne sammenheng naturlig vil kunne brukes som grunnlag for en anke over saksbehandlingen. Utvalget finner derfor at klagen må avvises for så vidt gjelder disse forholdene.

Når det ellers gjelder dommerens henvendelse til påtalemyndigheten i anledning anken eller utkastet til anke, finner utvalget at dette forholdet må vurderes på samme måte som utvalget har vurdert embetsleders "medvirkning", slik det er beskrevet i vedtaket i sak nr 52/03. For sammenhengens skyld vil utvalget gjengi sine synspunkter også her.

Utvalget har mottatt kopi av notat av 3. oktober 2003 fra politifullmektig C og politiadjutant D. I dette notatet, som er et internt notat til statsadvokaten, fremgår det bl.a. følgende:

"Til anken retter det seg en del kommentarer. Som tidligere redegjort for ble undertegnede D oppringt av sorenskriver E samt administrerende tingrettsdommer B i anledning anken da retten fant så graverende faktiske feil ved A`s anke at det var spørsmål fra retten hvorvidt påtalemyndigheten ønsket en uttalelse fra retten ad disse feil. Jeg har sagt at dette vil statsadvokaten ev. komme tilbake til, men at jeg ikke kan se nødvendigheten av dette i utgangspunktet – (det er vel heller ikke helt vanlig....eller heldig)".

Tilsynsutvalget kan ikke se at det som her opplyses gir grunnlag for å anta at tingrettsdommer B har opptrådt i strid med god dommerskikk. Når en anke i en straffesak fremsettes for den domstol som har avsagt dommen, er det domstolens oppgave å sørge for at anken blir oversendt påtalemyndigheten, jf straffeprosessloven § 312. Det er neppe noe til hinder for at dommeren, dersom situasjonen tilsier det, avgir en kort uttalelse i anledning anken. Da kan det heller ikke være noe i veien for at dommeren retter en slik henvendelse til påtalemyndigheten som det her er gjort, selv om det neppe er ofte at det gjøres.

Utvalget er for sin del i tvil om tingrettsdommerens eventuelle plikt til å underrette forsvareren om sin henvendelse. Utvalget tar det imidlertid for gitt at hun ville sørget for kopi til denne, dersom uttalelse var blitt avgitt.

Tilsynsutvalget kan ikke se at det er grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Etter dette fatter Tilsynsutvalget for dommere slikt enstemmig

vedtak:

1. Advokat A`s klage avvises for så vidt gjelder klagens pkt 1 og 2.
2. Det er ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe utvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.